

METODICKÉ VYSVĚTLIVKY

Sídelní struktura, druhy pozemků

Seznam **obcí s rozšířenou působností** (ORP) a obcí s pověřeným obecním úřadem (POU) byl stanoven zákonem č. 314/2002 Sb. ze dne 13. června 2002, který nabyl účinnosti dnem 1. ledna 2003. V návaznosti na tento zákon pak Ministerstvo vnitra vyhláškou č. 388/2002 Sb. stanovilo správní obvody těchto obcí. Vyhláškou č. 388/2004 Sb. ze dne 24. června 2004 bylo zařazení obcí do správních obvodů změněno.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí. Kód obce je pětimístný kód začínající „5“, doplněný na šesté pozici kontrolní číslicí. Kód obce je jednoznačný v rámci České republiky. Kód přidělený konkrétní obci je stálý v čase i prostoru. Název obce je určen při vzniku obce, zejména rozdělením nebo sloučením obcí. Může být také změněn rozhodnutím obce se souhlasem Ministerstva vnitra. Název obce je jedinečný v rámci okresu.

Město je obec, které byl na základě zákona o obcích (č. 234/2006 Sb.) udělen statut města, resp. (v Pardubickém kraji v případě Pardubic) statutárního města. **V tabulkách** jsou města a údaje za ně označeny **tučně**. Nově se objevuje i titul **městys** – jejich přehled uvádíme v samostatném odkazu (v tabulkách nejsou městyse zvýrazněny).

Data o **struktuře pozemků podle druhu** jsou přebírána od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního.

Obyvatelstvo

Ve všech publikovaných demografických ukazatelích se jedná o údaje definitivní, týkající se obyvatel s trvalým bydlištěm na uvedeném území (bez ohledu na státní příslušnost), od roku 2001 – v návaznosti na Sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001 včetně cizinců s tzv. dlouhodobým pobytem (tj. s pobytem na základě víza nad 90 dnů, podle zákona č. 326/1999 Sb.) a cizinců s azylem na území České republiky. Údaje o počtu a složení obyvatelstva navazují od roku 2011 na definitivní výsledek Sčítání lidu, domů a bytů k 26.3.2011.

Věkem obyvatele se v demografické statistice rozumí dokončený věk, jehož obyvatel dosáhl v okamžiku zjišťování, tedy věk při posledních narozeninách.

Index stáří je poměr počtu osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let.

Živě narozené dítě - k 1. 4. 2012 byla zákonem č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, zrušena vyhláška Ministerstva zdravotnictví ČR č. 11/1988, o povinném hlášení ukončení těhotenství, úmrtí dítěte a úmrtí matky, která definovala narození živého dítěte jako jeho úplné vypuzení nebo vynětí z těla matčina, jestliže projevuje alespoň jednu ze známek života a má porodní hmotnosti a) 500 g a vyšší anebo b) nižší než 500 g a přežije-li 24 hodin po porodu; obecné definice pojmů narození živého dítěte a narození mrtvého dítěte platná legislativa nyní (říjen 2014) neobsahuje.

Přirozený přírůstek obyvatelstva je rozdíl mezi počtem živě narozených dětí a celkovým počtem zemřelých osob ve sledovaném období a v daném území.

Celkový přírůstek obyvatelstva vyjadřuje rozdíl mezi počátečním stavem obyvatelstva a koncovým stavem obyvatelstva daného území a je tvořen součtem přirozeného přírůstku a přírůstku stěhováním.

Stěhováním se v této publikaci rozumí změna trvalého bydliště osoby přes hranice uvedeného území.

Sňatky jsou započítávány do příslušného území podle místa trvalého bydliště ženicha. V případě ženicha, který nemá trvalé bydliště v ČR, je sňatek započítán podle místa trvalého bydliště nevěsty.

Rozvody jsou sledovány na základě údajů poskytovaných statistickým orgánům příslušnými soudy.

Vybavenost obcí

Podkladem jsou údaje z **Městské a obecní statistiky (MOS)** podle stavu k 31. 12. 2013. Jde o pravidelně ročně aktualizovanou rozsáhlou databázi spravovanou ČSÚ, která využívá nejen zdroje dat statistického úřadu, ale také externí zdroje. Vybavenost obcí se zjišťuje územní metodou (včetně detašovaných pracovišť), bez ohledu na sídlo provozovatele. Obec je považována za vybavenou příslušným zařízením, jestliže je takto vybavena alespoň jedna její část. Vybrané údaje o **zdravotnictví** jsou převzaty z podkladů Ústavu zdravotnických informací a statistiky.

Nezaměstnanost

Údaje o počtu neumístěných uchazečů o zaměstnání, jejich struktuře a počtu volných pracovních míst jsou převzaty z informačního systému Ministerstva práce a sociálních věcí. MPSV počínaje lednem 2013 přešlo na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem Podíl nezaměstnaných osob, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na všech obyvatelích ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti. Data o nezaměstnanosti podle obcí a SO ORP nejsou k 31. 12. 2012 ani 31. 12. 2013 k dispozici; byla poskytnuta až k 31. 3. 2014.

Dosažitelní uchazeči o zaměstnání jsou ti, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání. Za dosažitelné se nepovažují uchazeči o zaměstnání ve vazbě, ve výkonu trestu, uchazeči v pracovní neschopnosti, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikační kurzy, nebo uchazeči, kteří vykonávají krátkodobé zaměstnání, a dále uchazeči, kteří pobírají peněžitou pomoc v mateřství nebo kterým je poskytována podpora v nezaměstnanosti po dobu mateřské dovolené.

Ekonomické subjekty

Do počtu ekonomických subjektů byly zařazeny subjekty, které mají na příslušném území své sídlo (nikoliv pouze provozovnu). Datovým zdrojem pro počet a strukturu ekonomických subjektů (tzv. organizační statistiku) je **Registr ekonomických subjektů** (dále jen RES). RES je veřejným seznamem, který vytváří a spravuje ČSÚ na základě zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě ve znění pozdějších předpisů. RES je průběžně aktualizován daty ze statistických zjišťování a z administrativních zdrojů. Po spuštění základních registrů veřejné správy od 1. 7. 2012 se základním zdrojem pro aktualizaci stal Registr osob (ROS). Vlivem zpřesnění dat podle **Registru osob** (ROS) nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.

V RES jsou evidovány **právníkové osoby** včetně organizačních složek státu a **fyzické osoby**, které mají postavení podnikatele. Obchodní společnosti zahrnují veřejné obchodní společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, akciové společnosti, Evropská hospodářská zájmová sdružení a Evropské společnosti. Družstva zahrnují i družstevní podniky. Fyzické osoby zahrnují soukromé podnikatele podnikající dle živnostenského zákona, fyzické osoby provozující jinou podnikatelskou činnost podle zvláštních předpisů a zemědělské podnikatele – fyzické osoby. Od roku 2013 se v evidenci RES nerozlišují fyzické osoby zapsané a nezapsané v obchodním rejstříku.

Bytová výstavba

Údaje o bytové výstavbě jsou zpracovány z měsíčního statistického výkaznictví, ke kterému mají výkaznickou povinnost stavební úřady. Zahrnují celou bytovou výstavbu na území (včetně nástaveb, vestaveb a přístaveb), kterou vznikají nové byty. Nejsou zahrnuty byty vzniklé změnou účelu užívání bez stavebních úprav.

Bytem se rozumí místnost nebo soubor místností, které jsou podle rozhodnutí stavebního úřadu určeny k bydlení a mohou svému účelu sloužit jako samostatné bytové jednotky. **Byty dokončené** jsou byty, na které ve smyslu Stavebního zákona a ve znění pozdějších předpisů byl příslušným stavebním úřadem do konce sledovaného období vystaven kolaudační souhlas.

Definitivní výsledky Sčítání lidu, domů a bytů k 26. 3. 2011

Přípravu, organizaci, samotné provedení sčítání, zpracování a zpřístupnění jeho výsledků zajišťoval Český statistický úřad na základě zákona č. 296/2009 Sb., o sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011. Smluvním partnerem pro provedení terénních prací při sčítání byla Česká pošta, s. p.

Údaj o **počtu obyvatel** v definitivních výsledcích SLDB 2011 zahrnuje všechny osoby, které měly v rozhodný okamžik sčítání místo obvyklého pobytu na území České republiky.

Místo obvyklého pobytu je definováno jako místo, kde osoba obvykle tráví období svého každodenního odpočinku bez ohledu na dočasnou nepřítomnost z důvodu rekreace, návštěv, pracovních cest, pobytu ve zdravotnickém zařízení apod. a kde je členem konkrétní domácnosti.

Obydlený dům je dům, ve kterém je alespoň jeden obydlý byt nebo je v něm umístěno zařízení pro hromadné ubytování osob alespoň s jednou obvykle bydlící osobou. V obydlém domě musí mít obvyklý pobyt alespoň jedna osoba. Rodinný dům má maximálně tři samostatné byty, nejvíce dvě nadzemní a jedno podzemní podlaží a podkroví. Bytový dům má více bytů přístupných ze společné

chodby nebo schodiště a nejde o rodinný dům, počet podlaží není určující. Mezi bytové domy patří také vily, které nesplňují podmínky rodinného domu.

Obydlený byt je byt, ve kterém má alespoň jedna osoba obvyklý pobyt.

Volby

Historicky první přímá **volba prezidenta České republiky** byla vyhlášena Rozhodnutím předsedy Senátu dne 1. října 2012, uveřejněným pod č. 322/2012 Sb., na 11. a 12. ledna 2013. Druhé kolo volby bylo stanoveno na 25. a 26. ledna 2013. Volebním obvodem pro volbu prezidenta bylo území celé České republiky. Volba probíhala i v zahraničí na zastupitelských úřadech. Oprávnění voliči mohli na základě voličského průkazu volit v kterémkoli volebním okrsku v ČR nebo v zahraničí.

Prezidentem se může stát občan volitelný do Senátu, tj. volič, který dosáhl věku alespoň 40 let a není zbaven způsobilosti k právním úkonům. Funkční období prezidenta je 5 let, zvolený prezident může zastávat funkci nejvýše dvakrát za sebou.

Na prezidenta ČR kandidovalo 9 kandidátů, žádný z kandidátů nezískal v prvním kole volby nadpoloviční většinu hlasů. Do druhého kola postoupili 2 kandidáti s nejvyšším počtem obdržených platných hlasů - kandidát s pořadovým číslem 6 Miloš Zeman a kandidát číslo 9 Karel Schwarzenberg. Vítězem druhého kola se stal s podporou téměř 55 % platných hlasů Miloš Zeman.

Volby do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR se uskutečnily v důsledku rozpuštění Poslanecké sněmovny předčasně, a to v říjnu 2013. Sněmovnu rozpustil prezident republiky podle čl. 35 Ústavy na návrh Poslanecké sněmovny (dále PS) dne 28. 8. 2013 Rozhodnutím č. 265/2013 Sb. Po rozpuštění PS musí podle čl. 17 Ústavy volby proběhnout do 60 dnů. Proto již ve stejný den vyhlásil prezident Rozhodnutím č. 266/2013 Sb. volby do PS na dny 25. a 26. října 2013. Úměrně k tomu došlo při přípravě voleb v souladu se zákonem ke zkrácení všech lhůt a termínů o cca 1/3.

Provedení voleb se řídilo zákonem č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen volební zákon). Od posledních řádných voleb nedoznal volební zákon žádných podstatných změn. Ústavou stanovený počet poslanců Poslanecké sněmovny je 200 a jsou voleni na dobu čtyř let.

Ve volbách bylo zaregistrováno celkem 23 volebních stran. Nejvíce mandátů (celkem 50) získala ČSSD, následovalo hnutí ANO 2011 (47 mandátů), KSČM (33), TOP 09 (26), ODS (16), KDU-ČSL a Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury (shodně 14 mandátů).

Volby do Poslanecké sněmovny se konaly na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení ve volebních krajích. Volby probíhaly také v zahraničí na velvyslanectvích a generálních konzulátech. Na základě losování Státní volební komise se výsledky hlasování v zahraničí započítávaly do Středočeského volebního kraje. Voličům, kteří nemohli volit ve volebním okrsku, kde byli zapsáni do stálého seznamu voličů, nebo v zahraničí do zvláštního seznamu voličů, byla umožněna volba v kterémkoli okrsku na základě voličského průkazu.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze pořizovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje – „Vybrané údaje za obce Pardubického kraje v roce 2013 podle správních obvodů“ a původu statistických dat v materiálu otištěných.

Značky v tabulkách

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Pro správní obvody obcí s rozšířenou působností používáme v tabulkách zkratku ORP.